

**Rekommendation** 10/2023  
**Förslag** A 1956/UKK  
**Behandlas i** Utskottet för kunskap och kultur i Norden

## Betænkning over svar på REK 10/2023 Nordisk kommission for yrkesudbildninger

Utskottet for kunskap och kultur i Norden foreslår att Nordiska rådet lægger meddelandet till handlingarna och anser att Rek 10/2023 vad angår Nordisk kommission for yrkesudbildninger for rådets del är *slutbehandlad*.

### Bakgrund

Rekommendationen har følgende lydelse:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet att Upprätta en Nordisk kommission for yrkesudbildninger

### Svar från Nordiska ministerrådet

Adgang til den rette faglærte arbejdskraft er ikke blot afgørende for at fremme grøn omstilling, resiliens og konkurrencedygtighed, men også for opretholdelsen af velfungerende velfærds- og sundhedssystemer i Norden. Det er ikke mindst en forudsætning for at realisere Nordisk Ministerråds Vision 2030 om et grønt, konkurrencedygtigt, og socialt bæredygtigt Norden.

Nordisk Ministerråd er derfor enig i Nordisk Råds beskrivelse af udfordringsbilledet vedrørende manglen på faglært arbejdskraft i Norden og ser positivt på forslag om at samle relevante aktører og interessenter på tværs af Norden.

Allerede i dag er erhvervsuddannelserne og arbejdet med at sikre en inkluderende og effektiv omstilling højt på Nordisk Ministerråds dagsorden. Nordisk Ministerråd støtter aktuelt flere initiativer, der med forskellige indfaldsvinkler adresserer udfordringerne. Særligt initiativet "Fremtidssikring af erhvervsuddannelserne i Norden 2023-25" bør nævnes. Gennem ungedialoger skal initiativet afdække, hvad der har betydning for unges uddannelsesvalg og gennemførelse. Samtidig har initiativet til formål at opbygge en videnbase om kompetenceforsyning til grøn omstilling ved hjælp af caseeksempler og studiebesøg for beslutningstagere og praktikere. Det er et initiativ, der med fordel kan kapitaliseres yderligere inden for et nordisk forum for erhvervsuddannelser. Nordisk Ministerråd har desuden de seneste år fokuseret på fremtidens arbejdsliv, herunder



de omstillinger, som arbejdsstyrken i Norden forventes at skulle igennem i den digitale og grønne transition.

Nye initiativer fra 2025 frem mod 2030 vil ske inden for rammerne af Nordisk Ministerråds nye samarbejdsprogram. Her er det forventningen, at der vil være fokus på kompetencebalance og omstilling af arbejdsstyrken, særligt inden for den grønne omstilling, samt inklusion i uddannelse og arbejdsliv.

Inden for rammerne af samarbejdsprogrammet udarbejdes arbejdsplaner, der omsætter politiske prioriteter til konkrete indsatser. Nordisk Ministerråd ser for sig, at oprettelsen af et nordisk forum for erhvervsuddannelser vil kunne indgå som en konkret indsats heri.

Nordisk Ministerråd finder det imidlertid nødvendigt at klargøre rammer, mandat og sammensætning, inden der eventuelt træffes beslutning om etablering af et forum. Et forum bør under alle omstændigheder først nedsættes efter gennemførelsen af et pilotprojekt på ét til to år. Finansiering af pilotprojektet vil skulle ske med nordiske midler og med repræsentation fra alle nordiske lande samt Færøerne, Grønland og Åland. Endelig beslutning om oprettelse af et egentligt forum træffes på baggrund af resultaterne fra pilotprojektet.

Såfremt et nordisk forum oprettes, støtter Nordisk Ministerråd tanken om at have repræsentation fra arbejdsgivere, arbejdstagere, virksomheder og unge i tillæg til uddannelsessektoren. Forummet kan i så fald fungere som et rådgivende organ for Nordisk Ministerråd for Uddannelse og Forskning (MR-U) og samtidig rapportere til flere Ministerråd, herunder Nordisk Ministerråd for Arbejdsliv (MR-A). Nordisk Ministerråd finder det afgørende, at et forum også sikrer inddragelse af EU-samarbejdet på erhvervsuddannelsesområdet, blandt andet Advisory Committee on Vocational Training (ACVT).

Et nordisk forum bør først og fremmest bidrage til at fremme udviklingen af innovative projekter og lette videreformidlingen samt implementeringen af anbefalinger og løsningsmodeller fra nordisk niveau til nationalt plan. Nordisk Ministerråd vurderer desuden, at anbefalingerne fra rapporten "Attraktive Erhvervsuddannelser i Norden" med fordel vil kunne drøftes i et forum henblik på at evaluere og prioritere fremtidige initiativer, herunder også flere af de forslag, der indgår i rekommandation 26/23 Ungdomsarbejdsløshed i Norden.

*Nordisk Ministerråd anser hermed, at rekommandationen er delvist opfyldt.*



## Utskottets synpunkter

Utskottet för kunskap och kultur tackar för det positiva svaret på rekommendation 10/2023 om *Nordisk kommission för yrkesutbildningar*. Det är glädjande att Nordiska ministerrådet delar utskottets uppfattning att bristen på och behovet av yrkesutbildad arbetskraft är en utmaning som är avgörande att lösa för att våra nordiska samhällen ska klara den gröna omställningen och för att vi ska kunna bibehålla och utveckla våra sociala välfärdssystem. Det är även glädjande att ministerrådet hänvisar till Nordiska rådets rapport *Attraktive Erhvervsuddannelser* i Norden och rekommendationen om Ungdomsarbejdsløshed i Norden och att de lösningsförslag som framkommer i dessa skulle kunna vara värda att diskutera i ett framtida forum.

Utskottet delar uppfattningen att om en nordisk kommission eller forum ska tillsättas är det nödvändigt att klargöra ram, mandat och sammansättning samt att ett bra tillvägagångssätt vore att göra ett pilotprojekt för att utröna om ett nordiskt forum om yrkesutbildningar genererar nordiska nytta på området.

Utskottet delar vidare uppfattningen att forumet främst ska främja utvecklingen av innovativa lösningar och förmedla dessa till ett nationellt plan. Som sådant skulle ett forum kunna vara ett skolboksexempel på nordiskt samarbete och nytta. Det är vidare utskottets förhoppning att MR-U kan finna samfinansiering av projektet från till exempel MR-A och MR-NER då ju detta är ett typexempel på en tvärsektorieell angelägenhet.

Utskottet vill uttrycka en stark önskan och förhoppning om att i ett första skede ett pilotprojekt blir verklighet och ser fram emot ett en fortsatt dialog med i första hand Ministerrådet för utbildning och forskning om detta.

Utskottet för kunskap och kultur i Norden föreslår att Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att Rek. 10/2023 vad angår *Nordisk kommission för yrkesutbildningar* för rådets del är *slutbehandlad*.

Tórshavn, den 8. april 2024

Doris J. Jensen (S)  
Lars Mejern Larsson (S)  
May Britt Lagesen (A)  
Per Husted (S)  
Pinja Perholehto (sd)  
Líneik Anna Sævarsdóttir (Frfl)  
Jeppe Søe (M)  
Brigitte Klintskov Jerkel (KF)

Marko Kilpi (saml)  
Noora Fagerström (saml)  
Ville Väyrynen (saml)  
Veronika Honkasalo (vänst)  
Freddy André Øvstegård (SV)  
Joakim Vigelius (saf)  
Victoria Tiblom (SD)  
Silje Hjemdal, (FrP)